

Sygn. akt V U 613/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant st. sekr. sądowy Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2017 r. w Kaliszu

odwołania A. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 8 czerwca 2017 r. i 7 lipca 2017 r. Nr (...)

w sprawie A. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

1. Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 7 lipca 2017 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu A. P. emeryturę poczynając od dnia 1 lutego 2017 r.,

2. Umarza postępowanie co do decyzji z dnia 8 czerwca 2017 r.

UZASADNIENIE

W dniu 27.02.2017 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dla A. P..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzjami z dnia 08.06.2017 r. i 07.07.2017 r. w sprawie (...) odmówił A. P. prawa do emerytury. Zdaniem ZUS w O. odwołujący nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2017, poz.1383.) tj. nie wykazał 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Od tej decyzji A. P. wniósł odwołanie, w którym podniósł, iż wykonywana przez niego praca na stanowisku traktorzysty w (...) w M. w okresie od 16.03.1978 r. do 31.03.1986 r., na którym to stanowisku wykonywał pracę stale, jest pracą na stanowiskach wymienionych w wykazie A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, co uprawnia go do uzyskania wcześniejszego świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS w O. podtrzymał argumentację wcześniej przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podniósł, iż odwołujący nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz wniósł o oddalenie odwołania A. P..

Decyzja z dnia 08.06.2017 r. została w toku postępowania uchylona.

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...) Wykazał staż pracy na dzień 01.01.1999 r. wynoszący 25 lat. Organ rentowy uznał odwołującemu okres pracy w szczególnych warunkach w okresie od 01.04.1986 r. do 31.07.1998 r. w (...) w S.i w (...) Sp. z o.o. w S.na stanowisku traktorzysty w wymiarze 11 lat, 4 miesiące i 26 dni.

Organ rentowy nie uznał odwołującemu okresu pracy w szczególnych warunkach od 16.03.1978 r. do 31.03.1986 r. w (...) w M., podnosząc, iż świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie spełnia wymogów formalnych.

Odwołujący nie należy do OFE. Odwołujący posiadał status pracownika Odwołujący obecnie pracuje zawodowo.

W niniejszej sprawie odwołujący zmierzał do wykazania okresu pracy w warunkach szczególnych od 16.03.1978 r. do 31.03.1986 r. w (...) w M.na stanowisku traktorzysty

Odwołujący w okresie od 16.03.1978 r. do 31.03.1986 r. zatrudniony był w (...) w M.. Ze świadectwa pracy z dnia 28.03.1986 r. wynika, iż pracował jako kierowca ciągnika. Akta zlikwidowanej (...) w M.przejęte zostały przez (...) w M.i ta spółdzielnia w dniu 17.01.2000 r. wystawiła odwołującemu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach w okresie od 16.03.1978 r. do 31.03.1986 r. na stanowisku kierowcy ciągnika. Powołano Uchwałę Zarządu Krajowego Związku (...) z dnia 14.06.1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w jednostkach organizacyjnych kolek rolniczych. Stanowisko kierowcy ciągnika wynika z podania o pracę z dnia 16.03.1978 r., z pisma z dnia 20.03.1978 r. o przejście za porozumieniem między zakładami, z angaży z dnia 24.07.1979 r., 11.11.1980 r., z umowy o pracę z dnia 16.03.1978 r., z angażu z dnia 01.01.1981 r., 21.09.1982 r. z umowy o pracę z dnia 01.04.1983 r., z umowy z dnia 25.03.1984 r., z umowy z dnia 02.01.1985 r., z angażu z dnia 24.03.1986 r. Z umów o pracę wynikają stawki wynagrodzenia za prace transportowe, polowe i remontowe.

Odwołujący prawo jazdy kategorii posiada od 09.01.1975 r.

Odwołujący w okresie zatrudnienia w (...) M. wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy pracę jako kierowca ciągnika. Pracował przy wykonywaniu prac polowych oraz przy wykonywaniu usług transportowych w akcji odśnieżania dróg, przy przewozie kamieni z kamieniołomów, przy transporcie drewna, przy transporcie innych materiałów według zleceń. Odwołujący głównie wykonywał prace transportowe, lecz w okresach nasilenia prac polowych w czerwcu, lipcu, sierpniu każdego r. – głównie prace polowe. Praca kierowcy ciągnika wiązała się z uciążliwością wobec warunków prowadzenia pojazdu jakim jest ciągnik.

W ocenie świadków w skali r. prace transportowe i prace polowe stanowiły po około 50 % czasu pracy. W poszczególnych miesiącach proporcje te układały się różnie.

W okresie od 01.04.1986 r. do 30.06.1991 r. odwołujący zatrudniony był w (...) w S.. Ze świadectwa pracy z dnia 28.08.1991 r. wynika, iż pracował jako traktorzysta. Pracodawca wystawił odwołującemu świadectwo pracy w szczególnych warunkach na okres od 01.04.1986 r. do 30.06.1991 r. na stanowisku traktorzysty. Wskazano przepisy ogólne i przepisy zarządzenia nr 55 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 14.07.1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach. Okres ten w decyzji z dnia 07.07.2017 r. jest okresem uznanym przez organ rentowy jako okres pracy w szczególnych warunkach.

W okresie od 01.07.1991 r. do 31.10.1998 r. odwołujący zatrudniony był w Przedsiębiorstwie Produkcji Handlu i Usług (...) Sp. z o.o. Ze świadectwa pracy z dnia 02.11.1998 r. wynika stanowisko traktorzysty i kierowcy. W świadectwie pracy zawarto informację, iż odwołujący w okresie od 01.07.1991 r. do 31.07.1998 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach jako kierowca ciągnika. Firma (...) w dniu 20.10.1999 r. wystawiła odwołującemu świadectwo pracy w szczególnych warunkach na okres od 01.07.1991 r. do 31.10.1998 r. na stanowisku kierowcy ciągnika. Wskazano Dział VIII poz. 3 punkt 1 zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31.03.1988 r. w

sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Okres ten w decyzji z dnia 07.07.2017 r. jest okresem uznanym przez organ rentowy jako okres pracy w szczególnych warunkach.

(dowód: zeznania odwołującego, zeznania świadków J. N., M. B., S. K., akta osobowe odwołującego)

Praca traktorzysty – kierowcy ciągnika jako praca w szczególnych warunkach wymieniona została w wykazie A dział VIII poz. 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Możliwość uzyskania emerytury przez mężczyzn przed ukończeniem 65 roku życia przewidywał do 31.12.2008 r. przepis art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383). Obecnie osoby urodzone po 31.12.1948 r., które osiągnęły wiek wymieniony w art. 32 i pracowały w szczególnych warunkach mogą przejść na emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 184 wymienionej ustawy. Muszą, m.in. spełniać warunek wykazania stażu pracy 25 lat dla mężczyzn i 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Przepis ten wymagał także dla spełnienia warunków do świadczenia rozwiązania stosunku pracy i braku przynależności do OFE. Od dnia 01.01.2013 r. warunek rozwiązania stosunku pracy nie jest wymagany.

Dla celów ustalenia uprawnień w wcześniejszej emeryturze za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Wiek emerytalny takich osób, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zmianami), a także na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych aktów.

Pierwszym z warunków jest brak przynależności do OFE i odwołujący ten warunek spełnia. Kolejnym warunkiem jest ukończenie 60 roku życia. Odwołujący osiągnął wymagany przez przepisy wiek w dniu (...). Następnym warunkiem jest przepracowanie wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący wykazał okresy składkowe i nieskładkowe za okres 25 lat na dzień 01.01.1999 r. Ostatnim warunkiem uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest przepracowanie co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01.01.1999 r.

Aby wykonywaną pracę można było zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musi to być rodzaj pracy wskazanej w załączniku A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta, zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 wymienionego rozporządzenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganym na danym stanowisku. Stosownie do ustępu 2 § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Pracodawcy odwołującego nie istnieją. Zgodnie z orzecnictwem Sądu Najwyższego przedmiotem postępowania w sprawie o wcześniejszą emeryturę jest ustalenie tego świadczenia z uwagi na warunki pracy, co oznacza konieczność poczynienia ustaleń dotyczących rodzaju i wymiaru zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W świetle powołanego wyżej § 2 rozporządzenia Rady Ministrów zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody m. in.

zeznania świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowana LEX nr 14630).

W rozpoznawanej sprawie, jak wyżej wskazano, co do okresu spornego, pracodawca nie wystawił odwołującemu świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach za sporny okres, zrobił to przechowawca dokumentów. Świadectwo to odpowiada stanowi faktycznemu, mimo braków formalnych.

Praca traktorzysty wymieniona jest w wykazie A dziale V III poz. 3. cyt. wyżej Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym. W tym przepisie mieści się także praca kombajnisty i kierowcy pojazdów gąsienicowych. Zdaniem Sądu, praca traktorzysty jest pracą w szczególnych warunkach z uwagi na charakter tej pracy, w szczególności związany z rodzajem obsługiwanego pojazdu.

Odwołujący oprócz okresu uznanego, wykazał okres pracy w szczególnych warunkach jako traktorzysta od 16.03.1978 r. do 31.03.1986 r.

Odwołujący, łącznie z uznanymi okresami, wykazał okres ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Odwołujący spełnił zatem warunki wymienione w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 07.07.2017 r. i przyznał odwołującemu emeryturę. Postępowanie co do decyzji z dnia 08.06.2017 r. podlegało umorzeniu wobec jej uchylenia w trakcie postępowania.

SSO Marzena Głuchowska